

Visitaforedrag søndag 12. mars 2023 i Holmen kirke

Ved biskop Kari Veiteberg

Vi har hatt bispevisitas i Holmen, Asker og Vardåsen menigheter. Vi har hatt en såkalt «områdevisitas» i disse tre soknene nord i Asker prosti. Vi begynte mandag for to uker siden her i Holmen kirke, og fortsatte tre dager til i denne uka, før vi avslutter nå i dag.

Jeg har fått møte mye menneskelig varme hos de ansatte, hos medlemmer av menighetsrådene, og lederne i kirkelig fellesråd, hos ordfører, kommunedirektør og andre ledere i Asker kommune, hos frivillige med alt sitt engasjement for den lokale kirka, og hos ansatte på institusjoner og skoler, og hos små og store skoleelever som jeg har fått møte disse fire dagene.

Jeg er blitt inspirert og kjenner meg takknemlig, etter å ha fått møte så mange rause og kloke mennesker i og utafør kirkens rom.

Når jeg nå skal holde dette visitaforedraget, vil jeg si at det har blitt til i samarbeid med prost i Asker, Øyvind Stabrun, og kirkefagsjef i Oslo bispedømme, Tor Øystein Vaaland, som har fulgt meg disse dagene. Disse er også de to eneste navnene jeg kommer til å nevne.

Jeg har lært meg at «noen nevnt», ofte blir «noen glemt». Og det vil jeg ikke ...

Nå først, vil jeg si litt om det formelle.

Det finnes nemlig en *protokoll* for en bispevisitas. Vi har et visitasreglement for Den norske kirke, som betyr at en visitas er et institusjonalisert og rettslig ordna besøk. Et tydelig eksempel på det formelle, er dette visitaforedraget. En tale som er den muligheten jeg har, til å få dele biskopens samlede inntrykk med dere.

Ordet *biskop* sier noe om hva en visitas er. Det kommer fra det greske ordet *episkopos*, som betyr en som ser, ei som har tilsyn. I denne visitasen, har det handlet om *å se sammen* på det dere gjør som kirke, *for å se framover*.

Biskopens oppdrag under visitasen er å oppdage, inspirere og rettlede, og som biskop skal jeg bidra til at Holmen, Asker og Vardåsen menigheter bidrar til *mer himmel på jord*. Som er vår kirkes visjon. Vi skal sammen gjøre kirka *levende, nær og tilgjengelig*.

I visitasreglementet står det at det en visitas «som hovedregel» finner sted «minst hvert 8. år». Holmen hadde visitas sist i 2008 ... for 15 år siden. Og sånn kan vi ikke ha det. Vardåsen sist gang for ni år siden, i 2014, og Asker sokn for sju år siden, i 2016. Men 15 år har det altså gått, siden Ole Christian Kvarme var her i Holmen menighet. Og fordi avstanden i tid er lengst tilbake for Holmens del, har jeg også brukt en ekstra dag under denne visitasen kun i dette soknet.

Jeg nevnte ordet områdevisitas.

Det er ei nyskaping av et ord. Det står ikke i visitasreglementet. Men det står at biskopen kan visitere «ett eller flere sokn» om gangen, og vi er kommet til at sånn må vi gjøre det framover, for å redusere tiden mellom hver visitas. Det skal ikke gå 15 år mellom hver gang.

Jeg vil også nevne at jeg før denne visitasen har vært i studiepermisjon i tre måneder. En lokal programkomite, med prost, sokneprestene, de daglige lederne og kirkesjefen, har utarbeidet et program i samarbeid med staben min. Prosten har sammen med menighetsrådene og kirkelig fellesråd levert en samlet rapport, og den fikk jeg da jeg var tilbake fra permisjonen.

Jeg vil takke for en gjennomarbeidet og god rapport. Den gjør rede for menighetenes demografi, om aktiviteter dere driver og er involvert i, og om samarbeidet med kommunen. I rapporten leste jeg om bygningene, og at dere ville bruke tid til å drøfte temaet «oppvekst», og drøfte arbeidet for barn og unge, slik at oppvekst skulle være det særskilte temaet for visitasen.

Nå vil jeg ta dere med på hva vi har gjort i disse fire visitasdagene.

Og jeg går kronologisk til verks.

Den første dagen var her i Holmen kirke.

Da jeg kom hit, mandag for nesten to uker siden, møtte jeg først de ansatte. Alle fikk dele fra sin jobbhverdag, og vi delte tanker om være kirke akkurat her, på Holmen, Hvalstad, Billingstad, Nesøya, Nesbru og Slependsen. Vi prøvde å løfte blikket. Hvordan er vi kirke for den befolkningen som vi er satt til være kirke med? Her kommer det for eksempel flere tusen nye beboere bare på Billingstad Vest.

Vi snakket om Holmens rike tradisjoner, og jeg kunne høre noen som sukket over forventningene som fremdeles er store. Om at det skal være mange aktiviteter. Her i Holmen har dere hatt store utskiftninger i staben de siste årene, og vi snakket om at det kanskje er mulig å tenke nytt om å være kirke i lokalmiljøet, og ikke la fortiden binde dere opp. Kanskje gjøre noe mindre av noe, for å gjøre noe nytt som gir ny inspirasjon?

Denne mandagen fikk jeg også en grundig omvisning inne og ute. Dere har en av de første arbeidskirkene i bispedømmet, fra 1965. Den er såkalt listeført av Riksantikvaren, som et verneverdig kulturminne. Jeg fikk høre at bygget er i god stand, og jeg opplever det er riktig, som det ble sagt, at denne kirka er en arkitektonisk perle.

Den kanskje mest særpregede detaljen er den lysfylte altertavla, som er laget av kunstmaleren Karl Høgberg. Den er vakker, og lyser mot oss når vi kommer inn i rommet. Her har dere også en prekestol, som ikke lenger er i bruk. Det kan være gode grunner til å ikke bruke en prekestol, men hva gjør det med et kirkerom når den likevel blir stående i rommet – ubrukt? I vår lutherske tradisjon er prekestolen mer enn et møbel. Det skal være en balanse mellom ordet, bordet og badet. Mellom prekestol, alter og døpefont. Jeg sa under omvisningen at dere bør se på plasseringen, og eventuelt søke biskopen om å få ta den bort. Vi snakket også om, at det kommer en ny belysning i kirkerommet, med nye lysskinner, noe biskopen allerede har godkjent.

Ett spørsmål da vi gikk ute, og rundt kirka, var behovet for rassikring på taket til barnehagen. I dag må de ansatte lage en alternativ trasé ved inngangen når det snør, for å sikre at barnehagebarna ikke rammes av is og snø som glir ned fra taket. Jeg fikk vite at de kommunale investeringsmidlene er blitt halvert, og at det er blitt vanskeligere å finne midler til bygningsmassen. Samtidig fikk jeg under befaringen bekreftet det jeg vet fra før, at kirkebyggene i all hovedsak tas godt vare på her i Asker. Også Holmen kirke!

Mandager i Holmen kirke er en aktivitetsdag for barn og unge, og jeg fikk møte jenter i 5. og 6. klasse som pleier å komme hit «etter skoletid». Jeg fikk også høre en historieforteller som tok små og store barn med inn i en fantastisk verden, gjennom sin «skattkiste». Vi ble sittende stille, og lytte, og fikk høre fortellingen om haren og hyenen og baobabtreet på den afrikanske savannen. Jeg kan ikke gjenfortelle historien, men hyenen kom dårlig ut av det. Hyenen gikk inn i baobabtreet, fordi den ville stjele treet hjerte, men i stedet ble den sperret inne. For baobabtreet ville ikke miste hjertet sitt, og lukket døren.

Vi fikk se inne i fortellerens fargerike skattkiste, før vi gikk opp i kirkestua.

Der hadde frivillige laget i stand nydelig suppe, og vi spiste godt sammen med 60 barn, frivillige og foresatte som fylte kirka denne mandagen.

I kirkestua tilbyr menigheten en språkkafe. Jeg fikk være med folk fra India, Litauen, Finland og Ungarn, og frivillige og ansatte. Og alle snakket norsk. Med vafler som følge. Diakonen sa at vi lærer bort hverdagspråket. Og at alle gjennom språket får lære mer om hverandres kulturer. Noe som er fint, for kulturdeling er noe vi trenger i vår tid.

Her i kirkerommet fikk jeg være med på øvelsen til barnekorene His Angels og Serafene, og Aspirantene, som øvde på et nytt spill. Det handler om Moses, da Moses som barn ble satt ut i Nilen i en sivkurv, og det var sterkt og flott da jeg skjønnte at barna sang både på hebraisk og på arabisk.

Her i kirka har dere et musikkarbeid på høyt nivå for små og store, og det var fredfullt og godt å være sammen med barna under øvelsen.

Holmen menighet har også et tradisjonsrikt speiderarbeid, med egen speiderhule. Der fikk jeg være med 3. klassingene før de gikk ut for å ake. De fortalte at det er gøy å være speider, at de lærer å overleve, og at de får merker, og ett av barna ville dele med biskopen at han tror på Gud.

Denne første visitasdagen, avsluttet jeg sammen med Holmen menighetsråd. Funksjonsperioden til menighetsråd i hele landet har vært preget av korona, og det har ikke bare vært lett å lede et menighetsarbeid under en nedstengning som varte i nesten to år. Noen av drømmene har vært lagt på is, og i tillegg har det i Holmen vært en stadig endring i staben. Også i menighetsrådet hørte jeg om spennet mellom den yrende aktiviteten i gamle dager, og en forventning om å gjenskape det som var, fordi noe av denne menighetens DNA nettopp er å tilby gode og mange aktiviteter. Vi snakket om at det kanskje ikke er mulig lenger å tenke slik. Og ikke nødvendigvis ønskelig. Men det er krevende å utfordre et etablert tankegods. Vi må være realistiske, var det en som sa. Og jeg merket meg det, for det var klok tale.

Etter denne mandagen i Holmen for to uker siden, kom jeg tirsdag morgen denne uka til Asker kirke.

Da jeg kom dit, hadde kirketjeneren lagt duk og tent lys på småbordene bak i kirkerommet. Det var lys i globen, og det framskutte alteret var gjort klart.

Der møttes vi, alle stabene fra Asker, Vardåsen og Holmen. Og vi møttes til en pilegrimsmesse, for en felles oppstart på områdevisitasen. Vi skulle fysisk ut på vandring samme kveld, og vi skulle dessuten vandre sammen i tre dager.

En pilegrimsteologi for vår tid handler om mer enn å komme fram til et bestemt mål. Det å gå, er viktig i seg sjøl. Vi tror med føttene. Vi er i skaperverket, og vi er der med kroppene våre. I Asker kirke delte vi nattverden, og fra kirken gikk vi til Asker rådhus.

Der ble vi varmt mottatt av ordføreren, kommunedirektøren og den nye direktøren for medborgerskap. Ordføreren åpnet med å lese et stykke av Linn Skåbers trosbekjennelse: «Jeg tror på rom, rommene i oss og rundt oss ... Rom midt i byen med vide porter og høye tak».

Vi spiste lunsj, og samtalte om det rike og gode samarbeidet mellom Asker kommune og Askerkirken, og vi snakket om muligheten for noe mer. For eksempel samtaletilbudet «13-20», for unge mellom 13 og 20 år. I Bærum, har 13-20 blitt et vel ansett lavterskeltilbud, uten ventetid og med forebyggende effekt. Her kan ungdom bli sett, hørt og trodd i øynehøyde. Her kan de også få følge, til barnevernstjeneste eller overgrepsmottak, og vi sa at vi håper at kommunen beslutter endelig at de vil igangsette 13-20 også i Asker.

Vi snakket om kirkerommene, og alt de fylles med, og kan fylles med, hele uka igjennom.

Vi hørte at kommunen vil installere nye smarte nøkkelkort på skolene, og kanskje også i kirkene?

Vi snakket om å fornye et skole-kirke-samarbeid, og om kulturarven, og om den nye samarbeidsavtalen mellom Asker kommune og Asker kirkelige fellesråd som skal revideres i år. At samarbeidet omfatter så mange sektorer, at det kanskje hører administrativt hjemme under formannskapet. Vi svarte at det kan virke fornuftig.

Så snakket vi om at den krysskulturelle virkeligheten her i Asker. Jeg tar dette opp under alle visitaser, hvordan vi er kirke i det krysskulturelle samfunnet. I Asker står mer enn 20 prosent av befolkningen med bena i flere kulturer. Og vi snakket om Flexid, som er et kurs for mennesker med en flerkulturell identitet.

Flexid er fortsatt ukjent for mange, men det var et tema onsdag kveld, så jeg kommer tilbake til det. Men på rådhuset opplevde vi at kommunedirektøren

ble meget nysgjerrig når han hørte om Flexid. «Hva var dette?», sa han, og ville vite mer.

Vi står sammen om å arbeide for et livssynsåpent samfunn preget av respekt for forskjeller, og også kommunen ser etter gode verktøy i dette arbeidet.

Fra rådhuset gikk turen tilbake til Asker kirkested, og inn på Askertun.

Soknepresten i Røyken, som også er styreleder i Pilegrimssenteret i Oslo, ga oss en presentasjon av pilegrimsarbeidet i Asker, som er blitt ekstra aktuelt fordi leden mellom Tønsberg og Oslo ble ferdig merket og åpnet i Asker i fjor.

I Asker går Tunsbergleden fra Lier til Røyken kirke, og videre til Vardåsen kirke og Asker kirke. På veien videre til Tanum kirke i Bærum, går leden gjennom Hvalstad, og forbi Åstaddammen, og da er vi også i Holmen menighet.

Og slik forener den nye leden de tre menighetene i områdevisitasen.

I møtet var også en gruppe av frivillige, med forankring i Asker menighet, som ønsker å styrke pilegrimsarbeidet på tvers av menighetsgrensene. Jeg merket meg at en fra denne ressursgruppa, fremstilte den nye hovedleden som en ryggrad, og sammenlignet nettverket av små og store stier langs leden med ribbena. Det var et fint bilde, som illustrerte alle stedene vi er på vandring, og en sammenheng mellom nåtid og fortid. På disse stiene har folk i Asker vandret gjennom århundrene, sa hun, og «stiene binder folk og fe sammen».

Asker turlag var der, og i tillegg er det på trappene et samarbeid med historielag og friluftorganisasjoner. Ressursgruppa sa også at de gjerne vil ha med frivillige fra Holmen i dette arbeidet.

Vi snakket ikke bare om å gå på tur i natur og kultur. Det er viktig nok, men det er også en viktig spirituell side ved det å være pilegrim. Det er viktig å slippe inn i åpne kirkerom, tenne lys, kunne få sitte stille, og be. Det å vandre også har en åndelig side.

Så gikk vi ut, i den kalde kvelden, for helt fysisk å vandre opp til Vardåsen kirke. Soknepresten i Asker førte oss til første stopp på Varmestua, der ansatte og gjester tok imot med kaffe, te og kakao, og wienerbrød. Vi gikk til Gatekapellet, og fulgte leden langs jernbanesporet, og opp mot Borgen. Vi gikk i flokk, med mer enn 60 andre, men også i egne tanker. Jeg tror de fleste brukte brodder

eller piggsko, for det var flere steder is på bakken, men så vidt jeg vet kom alle seg helskinnet fram til bålpannen utenfor Vardåsen kirke.

Der ledet kapellanen i Vardåsen en vesper, vi sang og vi ba sammen, før vi gikk inn i myldredagen, til en kirke fylt av barn og unge og foresatte fra nærmiljøet.

Onsdag møttes vi i Asker kulturhus, sammen med en 3. klasse fra Asker videregående skole.

Hovedoverskriften for visitasen er altså «oppvekst», og på kulturhuset hadde vi en panelsamtale om å vokse opp og bo i Asker som ung.

To gutter fra klasse 3B Studiespesialisering satt i panelet med ordføreren og meg, og to jenter ledet samtalen sammen med prost. Det var utfordrende, for spørsmålene var gode. Guttene i panelet snakket om at kirken sier at den er åpen for alle. Men er den det? De sa de var usikre på det. Om vi virkelig er så åpne, som vi sier.

Nei, det var ikke lett å svare på det. For hvordan oppleves vi, egentlig?

Ordføreren og jeg kunne veksle på å svare, og hjelpe hverandre til å finne gode svar.

Men det fins ikke bare gode svar, når de unge spør. Det fins for eksempel ikke nok samtaletilbud. Elevene pekte på det, at det er kø hos helsesykepleier og psykologene, og de private tilbudene er dyre. De tok selv opp psykisk helse, noe vi hadde snakket om på rådhuset dagen før, og selvrapporteringstallene i Ungdata, som forteller om press, stress og psykiske plager i tenårene. Særlig gjelder det jentene, men på kulturhuset var det guttene som sa, at det kanskje bør være et mål «å få oss gutter til å se det nødvendige i å snakke om følelser».

Dette ble en ærlig og nær samtale med mennesker på vei til å bli voksne. Og en tydelig positiv utfordring til oss som kirke.

De fortalte at mange føler seg ensomme, både gutter og jenter. Når forhåpentligvis 13-20 blir etablert i Asker, vil det være et spisset tilbud til ungdom som sliter. Prester, diakoner, kateketer og menighetspedagoger vil kunne utfylle et slikt tilbud i menighetene. Dessuten har alle menighetene et nettverk å tilby ungdom som ønsker det.

Og da vi fortalte at mange prester og andre ansatte i kirka er vant til å snakke med folk, og at det ikke koster noe, og at vi ikke har venteliste, så var det nytt for flere av dem. Det visste vi ikke, sa de, at kirken tilbyr samtaler med folk.

Etterpå snakket vi om at sånne treffsteder må vi ha mer av. Åpne samtaler om de spørsmålene unge mennesker er opptatt av, og som også kirken er opptatt av, men som folk ikke alltid vet at vi faktisk er opptatt av ...

Fra kulturhuset gikk vi til Askertun for å snakke mer om å vokse opp i Asker. Nå møtte vi sju skoleledere, rektorer og inspektører fra de tre menighetene.

Kateketen i Asker og kapellanen i Holmen la fram en skisse til et opplegg for 6. klasse, om sorg og død. De løftet fram de nye læreplanene, og sa at kirken kan samarbeide med skolene om å nå undervisningsmålene, uten forkynnelse, men med kunnskap om hva som skjer for eksempel i forbindelse med en gravferd.

Skolelederne nikket, og igjen opplevde jeg at det vi la fram, ble godt mottatt. Vi snakket om at mange foreldre rundt om, kan være på vakt. Noen er mistenksomme når kirken skal samarbeide med skolen. Skolelederne sa det er viktig for skolene at vi kan bidra til å formidle kulturarven, fordi skolen ikke alltid har ressurser eller kompetanse til å gjøre det selv, men at det er viktig at vi som kirke jobber med å formidle hvem vi er. Dette temaet var noe som gikk igjen under hele visitasen. Sammen har vi en stor oppgave foran oss med å formidle hva vi som kirke står for, hvordan vi jobber og tenker om liv og samfunn.

Overalt, og ikke bare i Asker, har det etter pandemien vært vanskelig å restarte julegudstjenestene. Skolene vil helst ikke avslutte før jul med noe som ikke samler alle elevene. Dette snakket vi også om, at vi kan invitere skolene til en julesamling i adventstida heller enn de tradisjonelle gudstjenestene, og en av skolelederne spurte om de heller kunne komme til kirka før påske. Fordi det vil være mindre betent.

Vi gikk fra møtet med en avtale om at dere skal snakke mer sammen. En ide er at vi som kirke møter foreldrenes arbeidsutvalg, FAU, på noen av skolene, noe kommunens folk vil være behjelpelig med å få til.

Som dere har forstått, så er dette en områdevisitas i tre sokn, og som jeg nevnte, var jeg i vinter på studiepermisjon. Derfor har jeg denne gangen ikke rukket å møte den enkelte ansatte før visitasen. Det er 24 ansatte, og alle kom

sammen onsdag ettermiddag i Vardåsen kirke, og vi jobbet i grupper, for å snakke om likheter og ulikheter mellom menighetene, og spørre hvordan vi best mulig kan forstå og møte dette lokalsamfunnet sammen som én kirke.

Så spiste vi middag, og da kom det flere folk, både styret i Asker tros- og livssynssamfunn, og medlemmer av Ungdomsrådet. Til et møte om oppvekst, og da med vekt på det flerkulturelle samfunnet som finnes også i Asker.

Det er nemlig sånn med det flerkulturelle at det ikke bare handler om det som er synlig. For mange er det slitsomt å stå med beina plantet i ulike kulturer, en hjemme og en annen blant venner eller på skolen. Det kurset vi hadde snakket om på rådhuset, som kalles fleksibel identitet, Flexid, var tema onsdag kveld i Vardåsen kirke. Vi fikk en presentasjon av kurset, og ikke minst: Vi fikk leke.

Vi sto i ring og kastet ball til hverandre, og etter hvert flere baller samtidig. Som var morsomt, og det er en «icebreaker» som også brukes i Flexid-kurset. Denne leken brukes for å illustrere hvordan det oppleves for dem av oss med krysskulturelle liv. Det å hele tiden måtte sjonglere med mange baller samtidig og hvor god du blir på det når du får anledning til å vite at det er nettopp det du gjør hver dag. Du går inn og ut av ulike kulturer og tradisjoner hele tiden.

Vi fikk vite at kurset har hjulpet unge til å se på sitt kulturmangfold som en rikdom. Jeg dro oppløftet fra Vardåsen, fordi fortellingen om Flexid-kurset, også ble en fortelling om håp.

Torsdag morgen startet vi med et skolebesøk på Nesbru.

På Mellom-Nes skole ble jeg tatt varmt imot av rektor, rådgiver og to 4. klasser og to 5. klasser. Elevene hadde forberedt mange spørsmål. De spurte om de viktigste reglene i kristendommen? Om jeg tror på alle guder? Og om det er trist å begrave folk?

Barn spør alltid godt, fordi de spør så ærlig, og det er interessant at et av barna for eksempel spurte om man har en sjanse til å komme til himmelen, hvis man har gjort noe galt, men angrer veldig. Jeg svarte etter beste evne, men det er et tankekors at det fremdeles finnes så dype forestillinger om at vi som kirke mener at mennesker må gjøre seg gode nok for Gud ... Vi må aldri glemme at de Jesus løftet opp og frem som gode eksempler på det å tro, var nettopp barna. Og på Mellom-Nes var det barna som gjorde oss oppmerksomme på hvordan forkynnelsen vår blir oppfattet.

Så møtte vi elever i 6. og 7. klasse fra elevrådet, og de presenterte skolen sin. De fortalte at Mellom-Nes skole for eksempel pleier å markere Verdensdagen for psykisk helse, og da jeg spurte en av elevene hva psykisk helse er for noe, sa hun at det handler om hvordan man har det inni seg. Noe jeg syntes var et fint svar.

De fortalte om leirskole i Valdres og at de laget bokbad på skolen, der de leser bøker og intervjuer hverandre på scenen om bøkene. De viste også en film fra en julegudstjeneste i Holmen kirke, der barna sang «mitt hjerte alltid vanker».

Fra Mellom-Nes skole fikk vi med oss hele 4. trinn til Nesbru bo- og omsorgssenter. De har også vært der før, for å besøke de eldre og synge for dem. På andakten sang barna to sanger, før de gikk tilbake til skolen. Soknepresten i Holmen leder andakten, og institusjonspresten i kirkelig fellesråd, snakket om Guds uendelige kjærlighet. Det var full foaje, med 60 beboere og ansatte til stede, og enkelte pårørende.

Ordføreren var også til stede, og ble med da vi spiste lunsj med virksomhetslederne, og i samtalen etterpå. Der fikk vi en fin presentasjon av de sosiale tiltakene. Vi hørte om fredagsdansen som er flyttet til torsdager, om bakgårdsfester med karaoke, og om enkle, men hyggelige sangstunder. Vi hørte også om hvor godt det er at Mellom-Nes-elevene kommer og synger, og om et vennsapsprosjekt med elever fra Nesbru videregående skole.

Det var enkelt og godt å samtale om hvordan menigheten og institusjonen kan fortsette det gode samarbeidet, men det var også rom for å snakke om utfordringer. For eksempel er det i avdeling for psykisk helse og rus, færre beboere som blir fulgt opp av sine pårørende. Ikke fordi de pårørende er dårlige mennesker, men fordi de er slitne etter et langt liv med problemer på hjemmebane. Det er pårørende som kan være lei, eller kjenner på skam, og har trukket seg unna, når foreldrene omsider har fått langtidsplass på institusjon. Vi spurte om vi som kirke kan bidra på dette punktet, som jeg kommer tilbake til.

Torsdag ettermiddag spiste jeg middag med prestene, med litt uformell og litt formell prat, og kvelden avsluttet vi på nytt i Vardåsen kirke. Og igjen med et preg av områdevisitas, sammen med alle de tre menighetsrådene.

Et menighetsråd skal «vekke og nære» det kristelige liv i soknet. Men hva betyr det? Hvordan kan vi samarbeide til beste for lokalmiljøet? Hvordan gjør vi menighetene levende, nær og tilgjengelig?

Vi gikk i smågrupper sammensatt på tvers, med deltakere fra alle rådene, og jeg tror det ble mange fine samtaler. Det kom for eksempel fram, at Vardåsen vil prøve ut noe som skjer på kirkekaffen i Holmen, der menighetsrådet ved et bord tar imot folk som kan melde saker eller spørre om ting. Holmen uttrykte et ønske om en felles satsing på ungdomsarbeid med Asker. Og Asker gjerne vil samarbeide på tvers om møteplasser og samtaletilbud til eldre ungdom.

Mye mer ble sagt, som jeg ikke kan løfte opp her og nå, men like viktig som drømmene, er det at menighetsrådene likte å møtes. Det kom fram at dere vil fastholde det som er av ulik egenart ved kirkene og menighetene, og det er fint. Men at det også var nyttig å løfte blikket sammen, og knytte tettere bånd.

Torsdag kveld avsluttet vi programdelen av visitasen, etter fire innholdsrike og gode dager, der vi underveis også delte refleksjoner om hva vi har sett og hørt.

Jeg vil til slutt i foredraget løfte fram seks «utfordringer».

Når jeg kaller det for «utfordringer», er ikke tanken at jeg skal pådytte dere nye aktiviteter, og det handler heller ikke om at dere skal oppfatte meg som kritisk. Absolutt ikke, for hovedinntrykket er at jeg er takknemlig og stolt over menneskene som jobber her, alle refleksjonene, og alt dere bidrar med for å gjøre kirke, og stadig bringe litt himmel på jord til Asker.

Når jeg nå løfter fram seks konsentrerte «utfordringer», skal dere forstå det som et mulighetsrom ved å være kirke. Utfordringer som dere skal undersøke, og drøfte, i staber og i råd, og blant frivillige, og menighetene imellom, og som prostene vil løfte opp og drøfte videre med dere.

Den første utfordringa handler om skolene.

Vi vil at kirken skal bidra til en god oppvekst for barn og unge. Som kirke er vi i dag en aktør i det livssynsåpne samfunnet, og i tiden framover skal vi mer og mer ta en annen rolle overfor skolene enn å tilby skolegudstjenester.

For noen av menighetene er ikke dette nytt. Men vi skal ha en større felles bevissthet om å tilby opplegg som passer til læreplanen, om sorg og død, og håp, om livsmestring, og om kulturarven. Vi har noen fantastiske rom som elevene kan besøke, og vi har ansatte som kan formidle uten å være påtrengende forkynnende. Fortsett samtalen med skolelederne, og gå inn i

dialog med foreldrenes arbeidsutvalg på noen av skolene, der det er nødvendig.

Vi har mye å tilby, og vi må formidle hvem vi er, og på den måten også møte fordommene som finnes om oss.

Den andre utfordringa handler om å bygge fellesskap for ungdom.

Hva lærte vi i møtet med elevene fra Asker videregående skole? Blant annet at de er usikre på om vi egentlig er så åpne «for alle», som vi sier, og at mange ikke vet at vi tilbyr samtaler. De artikulerte et behov, og sa noe om å være en kirke som de trenger. Om samtaler uten betaling, og uten venteliste.

Vi har fine lokaler, som mangler ungdom, og ungdom savner møtesteder lokalt. Men mange har en barriere mot våre rom, og det må vi ta på alvor. Jeg vil oppfordre dere til å fortsette samtalen fra kulturhuset. Er det noen i lokalsamfunnet som vi litt overraskende kan samarbeide med, som gjør det tydelig at vi er en del av tros- og livssynsmangfoldet?

Her er spørsmålene store, og de gode svarene ikke bare lett å finne, men jeg utfordrer dere til å fortsette å spørre og samtale med de unge. Panelsamtalen var et konsept som fungerte godt og det fikk oss til å ha en åpen samtale om helt sentrale ting i livet. Slike panelsamtaler er mulig å gjennomføre uten at en biskop er til stede også.

Den tredje utfordringa handler om de eldre.

På Nesbru bo- og omsorgssenter ble vi møtt med åpenhet og tillit.

Vi fikk blant annet høre om pårørende, som har trukket seg tilbake når deres kjære har fått langtidsplass. Særlig på avdelingen for psykisk helse og rus. Og det kan være forståelig. Etter et liv med mye skam, slitasje og fortvilelse. Det gjelder ikke dette sykehjemmet spesielt, men der snakka vi åpent om dette, om et behov for at pårørende kan få møtes, og snakke fritt.

Kan vi bidra til at pårørende blir en ressurs? Dette går inn i kjernen av å være kirke på stedet: levende, nær og tilgjengelig. Jeg vil utfordre dere til å jobbe med hvordan vi kan skape nye treffsteder for de pårørende på sykehjem.

Den fjerde utfordringen handler om det flerkulturelle.

I Asker har vi fått et tros- og livssynsforum, som kirke og kommune sammen dro i gang, og en viktig arena for dialog. Jeg møtte styret denne uka, ledere fra bahaisamfunnet, Human-Etisk forbund, en moske i Asker og hindusenteret på Slemmestad. Under visitasen har jeg også sittet i språkkafeen her i kirken, og hørt hvordan den på sin måte bidrar til kulturdeling.

Selv om det ikke er like synlig i Asker som i andre deler av Oslo bispedømme, så er vi som kirke også her en del av det livssynsåpne samfunnet. Det handler om at et stort antall mennesker i vårt samfunn står med begge beina i flere kulturer samtidig: østeuropeiske, eller afrikanske, eller asiatiske, eller amerikanske ... i tillegg til den norske kulturen. Hvordan kan vi som kirke bidra til at det flerkulturelle blir en ressurs, og ikke en hemske i livet?

Flexid-kurset har vi i Oslo bispedømme fått troen på. Prosten i Asker har tatt det. Flere i kirken tar det, og det åpner opp for nye erfaringer, som vi heier på.

Den femte utfordringen handler om aktivitetene.

Dere som hører til i Asker, Vardåsen og Holmen, er menigheter med store ressurser, mange frivillige, selv om det nok er færre frivillige enn før pandemien. Dere har dessuten noen enestående lokaler. Alle steder, og jeg er dypt takknemlig.

Men jeg vil utfordre dere til å ikke bli spist opp av aktivitetene. Historien og forventningene er store, overalt. At vi skal dekke over og gjøre så mye. Dette er ikke bare en utfordring til de ansatte, men til menighetsrådene, og alle dere som også er frivillige: Hvorfor gjør vi det vi gjør? Må vi gjøre det?

Det er mange aktiviteter som gjør godt for mange mennesker, og de skal fortsette. Men av og til, må forventningene utfordres. Gjør vi for mye? Kan vi bruke ressursene våre på andre måter? Kan vi utløse ny frivillighet ved å være kirke på nye måter? Kan et aktivitetsnivå bli så høyt, at det utfordrer det å være levende, nær og tilgjengelig?

Den sjette og siste utfordringen handler om å være pilegrim.

Det er vi nemlig hele tiden, i alt vi gjør. Vi har vært ute på en fysisk vandring denne uka, ute på glattisen, og vi har snakket om å samhandle med andre

aktører om å skape liv rundt den pilegrimsleden som går gjennom Vardåsen, Asker og Holmen menigheter.

Den moderne pilegrimsteologien legger vekt på at vi alltid er i bevegelse. Som kirke er vi i bevegelse, og i dialog med mennesker og samfunn rundt oss. Jeg vil utfordre dere til å være pilegrimer i alt dere gjør, når dere leter etter hvordan vi kan være kirke lokalt, for menneskene som bor her, og leter etter mening i sine liv.

La meg avslutningsvis få rette en stor takk til menighetsrådene, stabene og dere frivillige for all den innsatsen dere gjør i Holmen, Asker og Vardåsen.

Jeg vil takke for det arbeidet dere har lagt ned i forberedelser og gjennomføring, og for fellesskapet – og i dagens gudstjeneste.

Som biskop går jeg videre, oppløftet og stolt over alt det dere får til av å være en levende, nær og tilgjengelig folkekirke **med Jesus Kristus i sentrum**. Det har vært godt å være sammen med dere.

Gud velsigne dere.

Kari Veiteberg, biskop